

Arkiv	Saksbehandlar	Møtedato	Sak nr.
335.3	Knut Øyjordet	08.12.17	32/17

BEITEVEDTEKTER FOR LANGMORKJE OG NORDHERAD STATSALLMENNINGAR

Saksdokument:

1. Sak 9/17 i fjellstyret med saksdokument.
2. Uttale frå landbrukskontoret for Sel og Vågå av 26.04.17.

Saksutgreiing og vurdering:

Gjeldande beitevedtekter er gamle, frå 1977. Fjellstyret vedtok difor i sak 9/17 følgjande forslag til reviderte beitevedtekter, som vart sendt på høyring til kommunen, faglaga og beitelaga:

- I medhald av § 16 i fjellova har Vågå fjellstyre fastsett følgjande beitevedtekter for Langmorkje statsallmenning og Nordherad statsallmenning gjeldande frå 1. mai 2017:*
1. Jordbrukar med beiterett i Langmorkje og Nordherad statsallmenningar, har høve til å beite fritt med lausfe under vilkår som nemnd i punkt 2, og innanfor rammene etter § 15 1. ledd i fjellova, dvs at "Jordbrukarar med beiterett i statsallmenning har rett til å beite med så stor buskap som han kan vinterfø på eigedomen".
 2. Lausfe, dvs. sau og storfe, kan berre sleppast frå hamnegang ved gardsbruk eller seter som tilhøyrer lausfeeigaren. Slepp av hest på utmarksbeite kan skje blant dei med beiterett og på same vilkår.
 3. Fjellstyret kan etter søknad godkjenne at det vert beita med større buskap enn det § 15, 1. ledd opnar for (sjå punkt 1), når det kan skje utan skade for andre bruksrettshavarar (jf. reglane i fjellova).
 4. Fjellstyret kan godkjenne at det blant dei med beiterett blir oppretta organiserte beitelag, og kva for område slike beitelag kan sleppe dyra sine. Fjellstyret oppmodar dei med beiterett om å bli med i organisert beitelag. Fjellstyret har pr. 2017 godkjent følgjande beitelag:
 - Leirungsdalen beitelag. Fellesbeite for sau.
 - Besstrondfjellet beitelag. Fellesbeite for sau.
 - Russdalen beitelag. Fellesbeite for sau.
 - Hindflya beitelag. Fellesbeite for sau.
 - Fuglhø beitelag. Fellesbeite for sau.
 - Stuttgongkampen beitelag. Fellesbeite for sau.
 - Tessand beitelag. Fellesbeite for sau og storfe.
 - Baksida beitelag. Fellesbeite for sau og storfe.
 - Nordherad beitelag. Fellesbeite for sau.
 I tillegg har fjellstyret godkjent to fellessetrer for geit i Griningsdalen.
 Fjellstyret har elles ei hamneleigekontrakt med Vågå Tamrein AS.
 5. Beitelag med fellesbeite for sau kan innlemme brukarar med storfe i laget, men berre brukarar med seter i området. Spørsmål om å innlemme brukarar med sau eller storfe som ikkje har seter i området, skal godkjennast av fjellstyret.

Adresse	Telefon	Bankgiro	E-post
Postboks 16 2684 VÅGÅ	61 29 37 37	2085.25.13625	vaga@fjellstyrene.no

6. Når to eller fleire brukarar med beiterett driv saman (samdrift), må slepp av lausfe frå to eller fleire besetningar bli godkjent av fjellstyret dersom slik slepp er tenkt berre ut ifrå ei seter tilhøyrande ein av brukarane. Slik godkjenning trengst ikkje dersom brukarane har seter i same området.
7. Fjellstyret kan etter søknad gje andre enn dei som ikkje oppfyller krava som nemnd i punkt 1 (dvs. utanbygds), løyve til beite med lausfe, men innanfor reglane i fjellova.
8. For brot mot beitevedtekten, og beite utan beiterett, blir det synt til § 37 i fjellova.
Forslaget blir sendt på høyring til beitelaga, faglaga og til kommunen, og med frist 1. april for eventuelle merknader.

Kommunen ved landbrukskontoret har gjeve følgjande uttale:

Vågå kommune ser positivt på at vedtekten blir revidert mtp. at tida og tilhøva har endra seg frå 1977 då dei noverande vedtekten vart stadfesta. Ikkje minst gjeld dette strukturen i landbruket med færre og større bruk der både innleidt areal og mjølkekvoter har vorte svært vanleg. Dette medfører nye problemstillingar i samband med utnytting av beiteretten som det kan vere greitt å ta omsyn til.

Det har dei seinare åra vore nokre tilfelle med spørsmål om kor mange dyr ein einskild gardbrukar kan få sleppe i beiteområda. For statsallmenningane gjeld Fjellovas § 15 som seier at "Jordbrukar med beiterett i statsallmenning har rett til å beite med så stor buskap som han kan vinterfø på eigedomen". I forarbeida til loven er det presisert at minst 50 % av føret må vere sjølvprodusert. Om dette då gjeld berre på eige areal eller også på leidt areal, er eit anna spørsmål, men sannsynlegvis var utgangspunktet då at det var på eiga jord.

I dag har vi mykje leidt areal, noko på eigedomar som har beiterett i allmenningen, men også hos andre utan beiterett. Ein vil sannsynlegvis vere i forkant av moglege konfliktar dersom § 1 blir presisert meir mtp. tolkinga og handhevinga av § 15 i Fjellova. Forslaget til vedtekter ser elles ut til å vere godt eigna til å styre bruken av utmarksbeitet i statsallmenningane.

Det har elles kome nokre munnlege merknader på at for fleire av beitelaga som er opplista i pkt. 4, så omfattar det fellesbeite for både sau og storfe.

Vurdering:

Det er få merknader til forslaget om reviderte beitevedtekter. Som kommunen nemner i si uttale, kan det vera greitt å presisere meir i pkt. 1. Men dette kan med fordel bli gjort i eigne retningslinjer til vedtektena sidan det dreier seg om tolking av Fjellova og forarbeider til lova. Elles omfattar dei aller fleste beitelaga i opplistinga i pkt. 4 fellesbeite for både sau og storfe. Det bør elles bli presisert i vedtektena at slepp av hest blant personar utan beiterett, må godkjennast av fjellstyret.

Innstilling til vedtak:

I medhald av § 16 i Fjellova har Vågå fjellstyre fastsett følgjande beitevedtekter for Langmorkje statsallmenning og Nordherad statsallmenning gjeldande frå 1. januar 2018:

1. Jordbrukar med beiterett i Langmorkje og Nordherad statsallmenningar, har høve til å beite fritt med lausfe under vilkår som nemnd i punkt 2, og innanfor rammene etter § 15 1. ledd i Fjellova, dvs at "Jordbrukarar med beiterett i statsallmenning har rett til å beite med så stor buskap som han kan vinterfø på eigedomen".

Adresse	Telefon	Bankgiro	E-post
Postboks 16 2684 VÅGÅ	61 29 37 37	2085.25.13625	vaga@fjellstyrene.no

2. Lausfe, dvs. sau og storfe, kan berre sleppast frå hamnegang ved gardsbruk eller seter som tilhører lausfeeigaren. Slepp av hest på utmarksbeite kan skje blant dei med beiterett og på same vilkår. Spørsmål om slepp av hest som ikkje oppfyller desse vilkåra, skal godkjennast av fjellstyret.
 3. Fjellstyret kan etter søknad godkjenne at det vert beita med større buskap enn det § 15, 1. ledd opnar for (sjå punkt 1), når det kan skje utan skade for andre bruksrettshavarar (jf. reglane i Fjellova).
 4. Fjellstyret kan godkjenne at det blant dei med beiterett blir oppretta organiserte beitelag, og kva for område slike beitelag kan sleppe dyra sine. Fjellstyret oppmodar dei med beiterett om å bli med i organisert beitlag. Fjellstyret har pr. 2018 godkjent følgjande beitelag:
 - Leirungsdalen beitlag. Fellesbeite for sau.
 - Besstrondfjellet beitlag. Fellesbeite for sau.
 - Russdalen beitlag. Fellesbeite for sau.
 - Hindflya beitlag. Fellesbeite for sau og storfe.
 - Fuglhø beitlag. Fellesbeite for sau og storfe.
 - Stuttgongkampen beitlag. Fellesbeite for sau og storfe.
 - Tessand beitlag. Fellesbeite for sau og storfe.
 - Baksida beitlag. Fellesbeite for sau og storfe.
 - Nordherad beitlag. Fellesbeite for sau og storfe.
- I tillegg har fjellstyret godkjent to fellessetrer for geit i Griningsdalen.
 Fjellstyret har elles ei hamneleigekontrakt med Vågå Tamrein AS.
5. Beitelag med fellesbeite for sau kan innlemme brukarar med storfe i laget, men berre brukarar med seter i beitelagsområdet. Spørsmål om å innlemme brukarar med sau eller storfe som ikkje har seter i området, skal godkjennast av fjellstyret.
 6. Når to eller fleire brukarar med beiterett driv saman (samdrift), må slepp av lausfe frå to eller fleire besetningar bli godkjent av fjellstyret dersom slik slepp er tenkt berre ut ifrå ei seter tilhøyrande ein av brukarane. Slik godkjenning trengst ikkje dersom brukarane har seter i same området.
 7. Fjellstyret kan etter søknad gje andre enn dei som ikkje oppfyller krava som nemnd i punkt 1 (dvs. utanbygds), løyve til beite med lausfe, men innafor reglane i Fjellova.
 8. For brot mot beitevedtekten, og beite utan beiterett, blir det synt til § 37 i Fjellova.

Vedtak:

Samrøystes: Som innstillinga, men med dette tillegget:

Ang. pkt 1, og at ”Jordbrukarar med beiterett i statsallmenning har rett til å beite med så stor buskap som han kan vinterfø på eigedomen”, så vil fjellstyret handheve dette slik det er tolka i forarbeida til lova, dvs. at minst 50 % av føret må vera produsert på eigedomen.

Rett utskrift. Går til:

Vågå-Sel bondelag v/Anders Formo

Vågå bonde- og småbrukarlag v/Live Langøygard

Vågå kommune, landbrukskontoret

Beitelaga:

Leirungsdalen beitlag v/Jo Aasheim

Besstrondfjellet beitlag v/Jo Øien

Adresse	Telefon	Bankgiro	E-post
Postboks 16 2684 VÅGÅ	61 29 37 37	2085.25.13625	vaga@fjellstyrene.no

Russdalén beitelig v/Anders Strand
Hindflya beitelig v/Arne Martin Solheim
Fuglhø beitelig v/Per Sveahaugen
Stuttgongkampen beitelig v/Mathias Snerle
Tessand beitelig v/Aase Odnes
Baksida beitelig v/Odd M. Oden
Nordherad beitelig v/Ivar Myrum

Vågåmo, 09.12.17

Knut Øyjordet (e.f)

Adresse	Telefon	Bankgiro	E-post
Postboks 16 2684 VÅGÅ	61 29 37 37	2085.25.13625	vaga@fjellstyrene.no